

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

Αποκάλυψη του Ιωάννη

Ενότητα 1: Εισαγωγή στην αποκαλυπτική
γραμματεία

Σωτήριος Δεσπότης

Θεολογική Σχολή

Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας

Εισαγωγή στην αποκαλυπτική γραμματεία

1. Το ιστορικό και κοινωνικό πλαίσιο της ανάπτυξης της αποκαλυπτικής γραμματείας
2. Τα χαρακτηριστικά της αποκαλυπτικής γραμματείας
3. Ο ήρωας των αποκαλυπτικών
4. Βασικά αποκαλυπτικά έργα

1. Το ιστορικό και κοινωνικό πλαίσιο της ανάδυσης της αποκαλυπτικής γραμματείας

- Παρακμή βαβυλωνιακής αυτοκρατορίας
- Θάνατος Ναβουχοδονόσορα (562 π.Χ.)
- Ναβονίδης (555 π.Χ.)
- Βαλτάσαρ (552 -543 π.Χ.) (Δαν. 5,1)

Κατάλυση βαβυλωνιακής αυτοκρατορίας από τον Κύρο Α' (539 π.Χ.)

"Isaiah's Vision of the Destruction of Babylon" by Gustave Doré

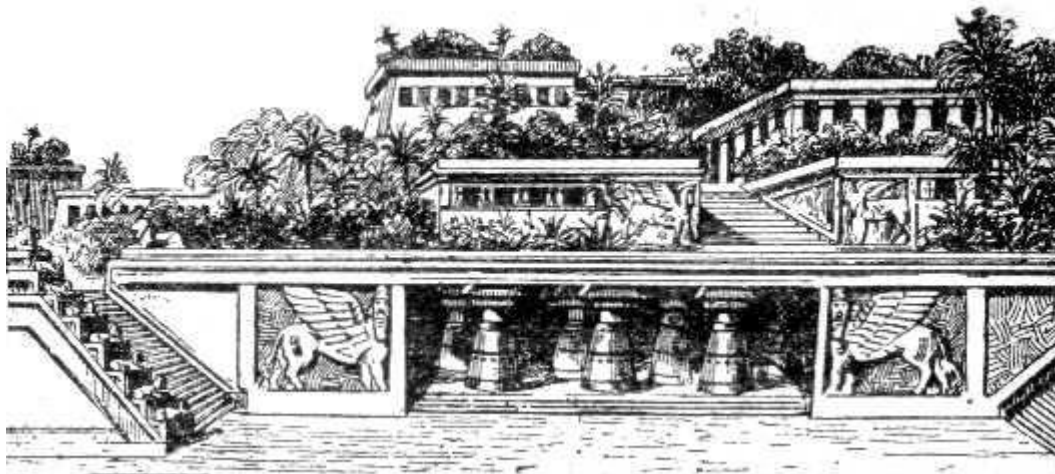

Doré Bible Illustrations • Free to Copy
www.creationism.org/images/

Isa 13:20-21 It shall never be inhabited, neither shall it be dwelt in from generation to generation... But wild beasts of the desert shall lie there; and their houses shall be full of doleful creatures; ...

Διάταγμα του Κύρου για επαναπατρισμό των Ιουδαίων στη Παλαιστίνη (537 π.Χ.) Άδεια για την ανέγερση του Ναού

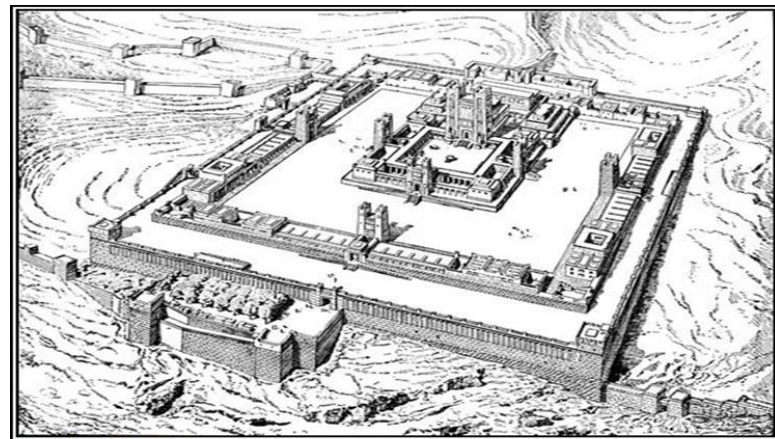
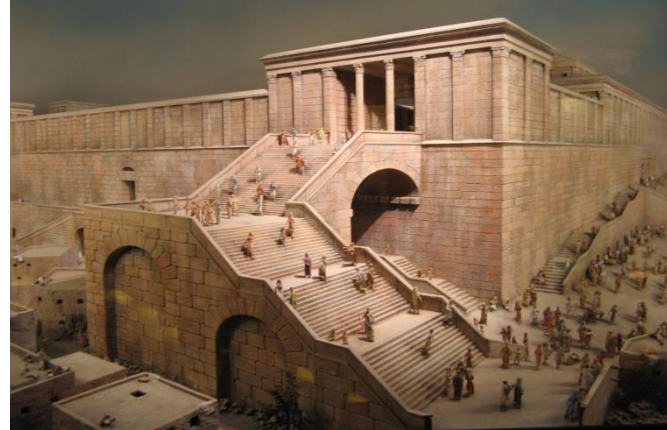
Εποχή του δεύτερου Ναού (537 π.Χ. – 70 μ.Χ.)

- Πρώτο κύμα επιστροφής (537 π.Χ.), Σεσαβασάρ (Έσδρ. 1,8-11,15)
- Δεύτερο κύμα (520 π.Χ.) Ζοροβάβελ (δαυδικής καταγωγής) – Ιησούς (Α΄ Χρον. 3,19. Αγγ. 2,2. 2,23)
- Προφήτες Αγγαίος και Ζαχαρίας

Ανέγερση του Ναού (515 π.Χ.)

- Αποκλεισμός
Σαμαρειτών (Έσδρ. 4,1-
5. Αγγ. 2,10-4)
- Τελετουργική και
φυλετική καθαρότητα

©JewishEncyclopedia.com

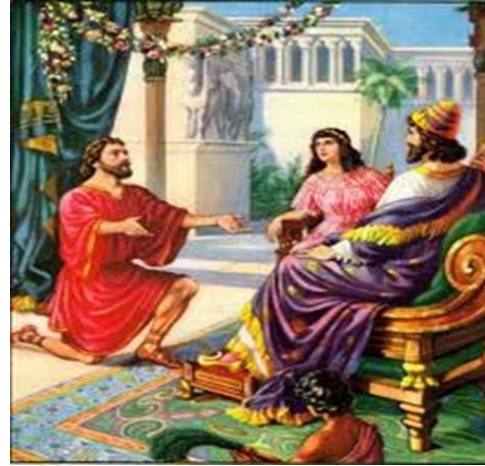
Έσδρας

- Απόγονος του Ααρών, Ιερέας και Γραμματέας
- Ενίσχυση του Ιερατείου
- Απαλλαγή από φορολογία
- Κρατική επιχορήγηση του Ναού
- Το Χειρόγραφο του Νόμου (Τορά)
- Εορτασμός Σκηνοπηγίας μετά από πολλά χρόνια

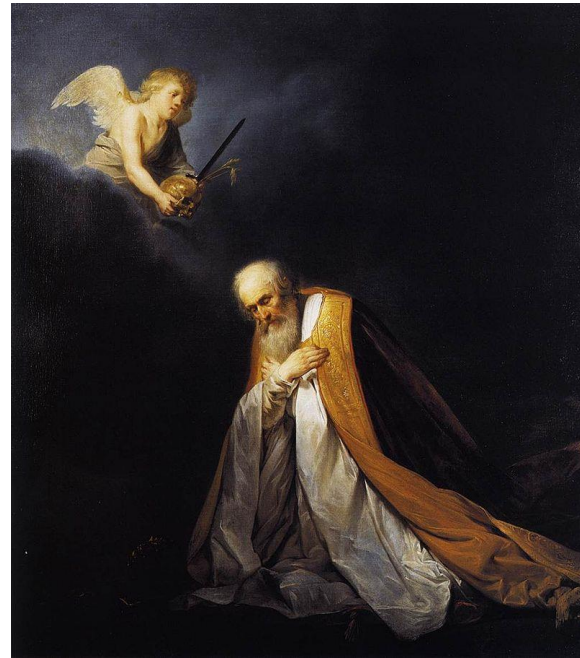
Νεεμίας

- Αξιωματούχος του Αρταξέρξη Α΄ στα Σούσα
- Οχύρωση των τειχών (σε 52 ημέρες)
- Κοινωνική ισότητα
- Λύση μεικτών γάμων
- Τήρηση του Σαββάτου
- Συντήρηση του Ναού
- Θυσίες
- Επιστροφή του Νεεμίας στα Σούσα (433 π.Χ.)

Κριτική στο Ιερατείο – Θρησκευτικές ζυμώσεις (1 από 5)

- Ο Νεεμίας ξαναγυρνά στην Ιερουσαλήμ
- Το Σάββατο δεν τηρείται (Νεεμ.13,15)
- Ο Ναός δεν εφοδιάζεται σωστά
- Οι Λευίτες εργάζονται στους αγρούς (Νεεμ.13,10-11)
- Χώροι του Ναού σε εμπόρους (Νεεμ.13,4-9)
- Μεικτοί γάμοι μελών Ιερατείου (Νεεμ.13,28)
- Τιμωρία και εκδίωξη μελών του Ιερατείου

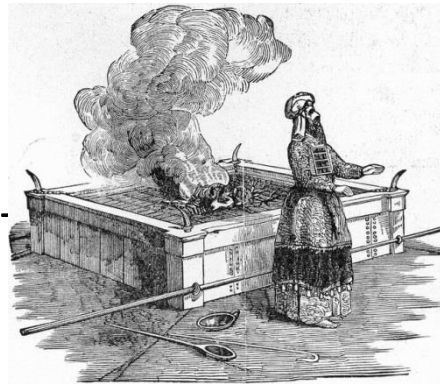
Κριτική στο Ιερατείο – Θρησκευτικές ζυμώσεις (2 από 5)

- Ιεζεκιήλ
- Υποβάθμιση του ρόλου των Λευιτών και τιμωρία
- Κατηγορίες για ειδωλολατρία
- Αποστροφή του Γιαχβέ για τα πρόσωπά τους (44,10-16. 18-24)
- Εξύψωση των απογόνων του Σαδώκ (44,15-6)
- Προφητείες για την Καινούρια Ιερουσαλήμ (Ιεζ. 47-8.)

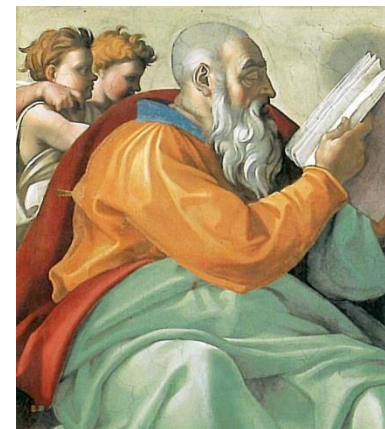
Κριτική στο Ιερατείο – Θρησκευτικές ζυμώσεις (3 από 5)

- Τριτο - Ησαΐας (κεφ. 56-66)
- Ο λαός δεν εκπροσωπείται σωστά στο Ιερατείο (56,9-12)
- Κοινωνική αδικία, (57,1-11. 59,1-8)
- Λανθασμένος τρόπος λατρείας, υποκρισία και καταπίεση (59)
- Αποκατάσταση Ιερουσαλήμ (62)
- Ιδιότυπη χρήση του όρου “δούλος Κυρίου” (65,11-15)
- Υπόσχεση για καινούργιο ουρανό και καινούργια γη (65,17-25)

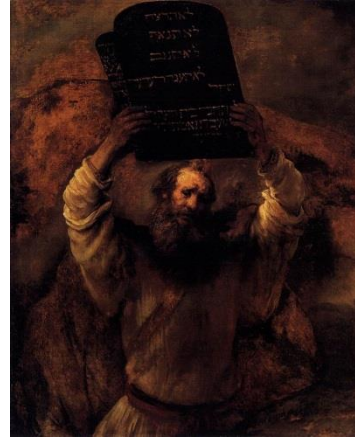
Κριτική στο Ιερατείο – Θρησκευτικές ζυμώσεις (4 από 5)

- Δευτερο – Ζαχαρίας (κεφ. 9-14)
- Κατηγορίες για ειδωλολατρία (10,1-12)
- Τιμωρία αρχιερέων (11,7-11)
- Η Ιερουσαλήμ, πρωτεύουσα του κόσμου (14,1-21)

Κριτική στο Ιερατείο – Θρησκευτικές ζυμώσεις (5 από 5)

- *Μαλαχίας*
- Θυσίες που προσβάλλουν τον Γιαχβέ (1,6-14)
- Οι Ιερείς δεν υπακούν στους κανόνες της Υπηρεσίας τους (2,1-9)
- Παράνομοι γάμοι και διαζύγια (2,10-6)
- Καθαρισμός Λευιτών (3,3)
- Αμοιβή των πιστών (3,13-21)
- Ερχομός του Ηλία (3,23)

Συμπεράσματα

- Οι μεταρρυθμίσεις των Έζρα και Νεεμία, φέρνουν δυσαρέσκεια σε ιερατικούς κύκλους
- Οι ομάδες αυτές αποκλείονται από τη λατρεία στο Ναό
- Πιθανώς οι ομάδες αυτές βρίσκονται πίσω από τα κείμενα των Τριτο – Ησαΐα, Δευτερο – Ζαχαρία, Μαλαχία, ασκώντας κριτική στο ιερατείο
- Πιθανή εμφάνιση του κινήματος των αποκαλυπτικών, από τους ανωτέρω ιερατικούς κύκλους

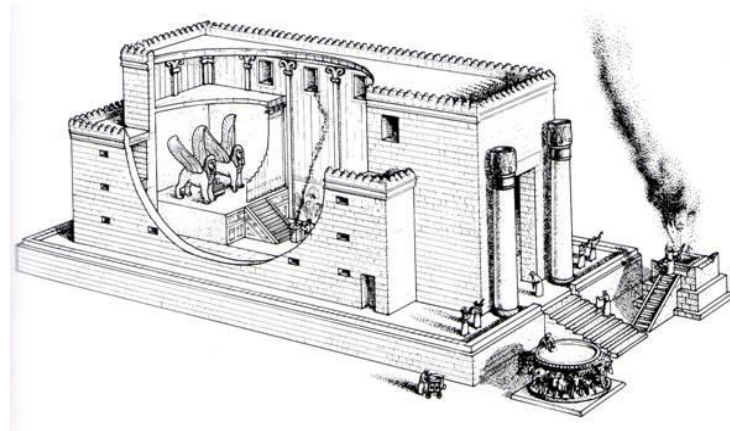
2. Χαρακτηριστικά της αποκαλυπτικής γραμματείας (1 από 7)

- Υιοθέτηση μυθικής και μετα – ιστορικής γλώσσας κυρίως από την προφητική γραμματεία
- Ιεζ. 1-3. 38-39. 40-48
- Ησ. 6. 24-27
- Δευτερο – Ζαχαρίας
- Μεσοποταμιακές παραδόσεις

Χαρακτηριστικά της αποκαλυπτικής γραμματείας (2 από 7)

- Σφοδρή κριτική κατά του Ιερατείου
- Κατηγορίες για λάθος ερμηνεία του Νόμου
- Κατηγορίες για διαφθορά

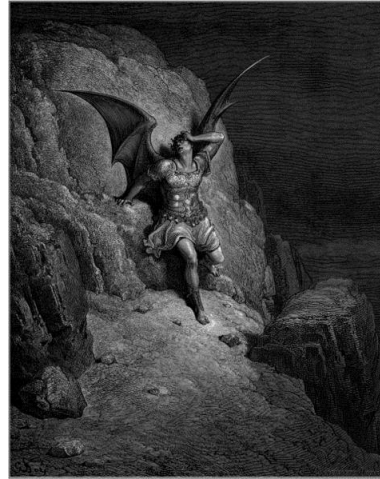
Χαρακτηριστικά της αποκαλυπτικής γραμματείας (3 από 7)

- Υιοθέτηση ηλιακού ημερολογίου, έναντι του σεληνιακού που χρησιμοποιούταν στο Ναό
- Χρόνος: ακολουθία ιερών τελετουργιών
- Πολιτικό έτος, θεσμός από τη Δημιουργία του Κόσμου, αρχή έτους το Φθινόπωρο (Τισρί)
- Γεν. 1,14
- Ιερό έτος, Μωϋσής, αρχή έτους την Άνοιξη (Νισάν ή Αβίβ)
- Α΄ Βασ. 4,7. Α΄ Χρον. 27,1-15

Χαρακτηριστικά της αποκαλυπτικής γραμματείας (4 από 7)

- Ζωντάνια οραμάτων
- Πρακτικές ανόδου στους ουραμούς
- Φανέρωση θεϊκών μυστικών
- Ουράνια Ανάκτορα του Θεού
- Ουράνιος Θρόνος του Θεού

Χαρακτηριστικά της αποκαλυπτικής γραμματείας (5 από 7)

- Αγγελολογία
- Οι άγγελοι ως προεκτάσεις και αισθητήρια του Θεού

Χαρακτηριστικά της αποκαλυπτικής γραμματείας (6 από 7)

- Εσχατολογία
- Determinismus
- Εξατομίκευση θρησκείας
- Καταδίκη ασεβών και σωτηρία των δικαίων
- Καινή Δημιουργία
- Καινή Ιερουσαλήμ και αποκατάσταση της λατρείας στο Ναό

Χαρακτηριστικά της αποκαλυπτικής γραμματείας (7 από 7)

- Μυστικότητα!!!
- Ψευδωνυμία

לְהוֹרֹת לָהֶם מִצִּדְדֵיהֶם וְעַתָּה יְהוּה עָלֵיהֶם יוֹמֵם בְּנִסְתָּם
בֶּן הַמִּצְדָּה ז' וְיֵהִי בְנִסְתָּ
הָאָרֶץ וַיֹּאמֶר מִשָּׁהָה קוֹמָה יְהוּה וַיִּפְצְלוּ אִיבֵיךָ וַיִּלְטוּ
מִשְׁלֹאֵיךָ מִפְּנֵיךָ וּבְנִחָה יֹאמֶר עֹשֶׂה יְהוּה רַבְבוֹת
אֶלְפֵי יִשְׂרָאֵל ז'
וַיְהִי הָעַם נִמְתָּאֲנִים רַע בְּאֲזְנֵי יְהוּה וַיִּשְׁמַע יְהוּה

Διαφορές Αποκαλυπτικών και Αποκάλυψης

- Το μοναδικό αποκαλυπτικό έργο που είναι γνωστός ο συγγραφέας του
- Οικουμενικότητα (Αποκ. 1,3)
- Ο Ιωάννης δεν θεωρεί τον εαυτό του εκλεκτό (Αποκ. 1,9)
- Μακαριότητα των περιγραφών του Ναού (Αποκ. 4-5)
- Προσκύνηση του Αρνίου (Αποκ. 7,17)
- Το επτασφράγιστο βιβλίο περιέχει το εσχατολογικό σχέδιο

3. Ο ήρωας των αποκαλυπτικών (1 από 5)

- Ενώχ
- Γιος του Ιάρεδ, έβδομος μετά τον Αδάμ
- Γεν. 5,21-24 (Ο'): “καὶ ἔζησεν Ενωχ ἑκατὸν καὶ ἐξήκοντα πέντε ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν Μαθουσαλα εὐηρέστησεν δὲ Ενωχ τῷ Θεῷ μετὰ τὸ γεννηῆσαι αὐτὸν τὸν Μαθουσαλα διακόσια ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Ενωχ τριακόσια ἐξήκοντα πέντε ἔτη καὶ εὐηρέστησεν Ενωχ τῷ θεῷ καὶ οὐχ ἠύρισκετο ὅτι μετέθηκεν αὐτὸν ὁ Θεός”

Ο ήρωας των αποκαλυπτικών (2 από 5)

- Γεν. 5,24α (Ο'): “καὶ εὐηρέστησεν Ἐνωχ τῷ Θεῷ”
- מִן הַלְּאֵה־תְּאֵרָה וְיִנְחָה וְלֵהֲתִיב
M'
- “ = וְלֵהֲתִיב = περπατώ, ζω, οδεύω”
- Εγγύτητα και αδελφότητα
- Ευσέβεια, δικαιοσύνη, πίστη, κοινωνία με τον Θεό
- Γεν. 3,8. 6,9.

Ο ήρωας των αποκαλυπτικών (3 από 5)

- Γεν. 5,24β (Ο'): “καὶ οὐχ ἠύρισκετο ὅτι μετέθηκεν αὐτὸν ὁ θεός”
- :םיִהְיֶה יִתָּקַן כִּי יִבְיָא!
- “ = יִתָּקַן τίποτα”, δηλώνει την απώλεια
- “ = יִבְיָא παίρνω, μεταθέτω, νυμφεύομαι, επιλέγω, απομακρύνω”
- Φυγή με ξαφνικό και εκπληκτικό τρόπο
- Έξοδος από τη ζωή δίχως θάνατο!

Ο ήρωας των αποκαλυπτικών (4 από 5)

- Πιθανή σχέση με μεσοποταμιακές παραδόσεις για τον βασιλιά της Σιππάρ Enmeduranki, έβδομο στο Κατάλογο των Βασιλέων

Ο ήρωας των αποκαλυπτικών (5 από 5)

- Καθίσταται αντίβαρο του Μωϋσή
- Είναι κατά πολύ παλαιότερος του
- Είναι δίκαιος, εκλεκτός και ευσεβής, σε μια εποχή αμαρτίας
- Είναι προφήτης, μεσολαβητής του Θεού και γραμματέας Του
- Μεταμορφώνεται σε άγγελο
- Ενθρονίζεται
- Γνωρίζει τα μυστικά των Ουρανών
- Καλείται από αγγέλους ως “Υιός του Ανθρώπου” και “Πρίγκιπας του Κόσμου”

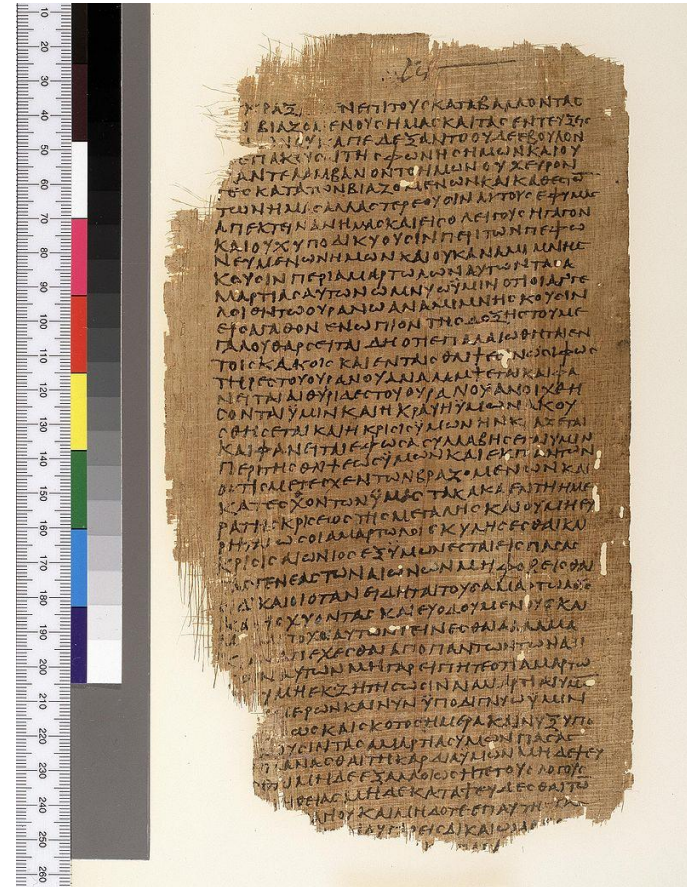
Συμπεράσματα

- Ενσαρκώνει τις πεποιθήσεις των αποκαλυπτικών
- Αποτελεί την εναλλακτική πρόταση, αντί του Μωσαϊκού Νόμου και του Ιερατείου
- Καθίσταται σύμβολο ολόκληρου του Ισραήλ, αλλά και κάθε δικαίου

4. Βασικά αποκαλυπτικά έργα (1 από 5)

- Α' (αιθιοπικός) Ενώχ
- 2ος αι. π.Χ – 1ος αι. μ.Χ.
- Παλαιστίνη
- Αραμαϊκή
- Βιβλίο των Φρουρών Αγγέλων (κεφ. 1-36)
- Βιβλίο των Παραβολών του Ενώχ (κεφ. 37-71)
- Αστρονομική Βίβλος (κεφ. 72-82)
- Βιβλίο των Οραμάτων (κεφ. 83-90)
- Βιβλίο των Παινήσεων (κεφ. 91-108)

Βασικά αποκαλυπτικά έργα (2 από 5)

- Β' (σλαβονικός) Ενώχ
- 1ος αι. μ.Χ.
- Άγνωστος τόπος συγγραφής
- Πιθανή μετάφραση από ελληνικά
- Ουράνια ταξίδια, μεταμόρφωση σε άγγελο, φανέρωση μυστικών της Δημιουργίας (κεφ. 1-34)
- Παραινέσεις (κεφ. 35-68)
- Ιερατείο, Μελχισεδέκ (κεφ. 69-73)

Βασικά αποκαλυπτικά έργα (3 από 5)

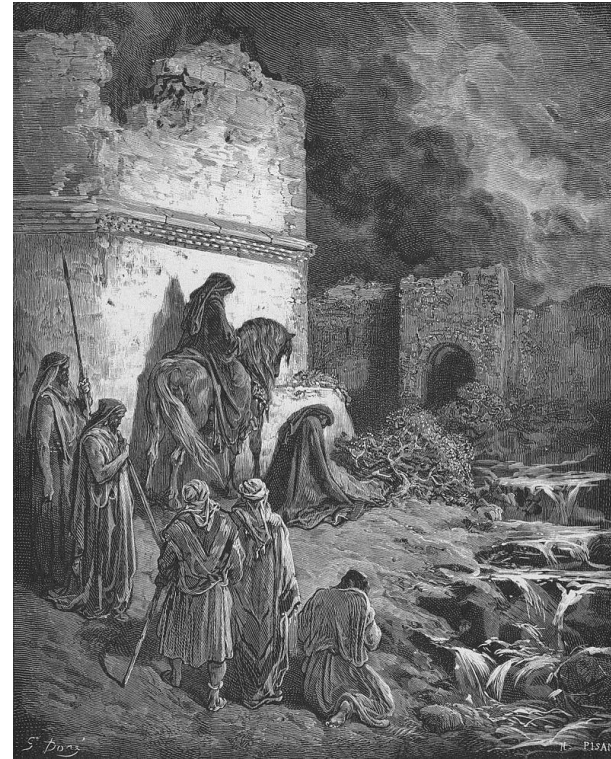
- Ιωβηλαία
- 2ος αι. π.Χ.
- Παλαιστίνη
- Εβραϊκά
- Γεγονότα σε περιόδους 49 ετών
- Δημιουργία, Αδάμ (κεφ. 1-4)
- Νώε (κεφ. 5-10)
- Αβραάμ (κεφ. 11-23)
- Ιακώβ (κεφ. 24-45)
- Μωϋσής (κεφ. 46-50)
- Γεν. 1-Εξ. 12.
- Αφηγήσεις για το Πάσχα (κεφ. 49)
- Τήρηση του Σαββάτου (κεφ. 50)
- Ανάσταση του Πνεύματος (κεφ. 23)

Βασικά αποκαλυπτικά έργα (4 από 5)

- Δ' Έσδρας
- 1ος αι. μ.Χ.
- Παλαιστίνη
- Εβραϊκά

- Εισαγωγή (1,1-2,48)
- Διάλογος με Ουριήλ (3,1-9,22)
- Το όραμα της Γυναίκας (9,26-10,60)
- Το όραμα του Αετού (11,1-12,35)
- Το όραμα του Ανθρώπου από τη Θάλασσα (13,1-58)
- Φανέρωση μυστικών από τον Γιαχβέ και κήρυγμα του Έσδρα (14,1-48)

Βασικά αποκαλυπτικά έργα (5 από 5)

- Β' (συριακός) Βαρούχ
- 2ος αι. μ.Χ.
- Εβραϊκά
- Παλαιστίνη
- Διήγηση για την καταστροφή της Ιερουσαλήμ (1-9)
- Θρήνος του Βαρούχ (10-12,4)
- Το προφίλ του Δίκαιου, Δώδεκα πληγές πριν τον Μεσσία (12,5-34)
- Όραμα του Δάσους (35-43)
- Προειδοποίηση για την Κρίση του Θεού και σωτηρία των ευσεβών (44-52)
- Όραμα της Νεφέλης (53-74)
- Προβολή των Δικαίων και επιστολή προς τις φυλές του Ισραήλ για πίστη στον Γιαχβέ (75-87)

Συμπεράσματα

- Ο αποκαλυπτισμός είναι το κυρίαρχο φιλολογικό είδος της εποχής του Δεύτερου Ναού
- Είναι φιλολογικό είδος, το οποίο εντυπώνει συγκεκριμένο τρόπο θρησκευτικής εμπειρίας
- Ανάγκη απάντησης στα δεινά του έθνους και κυρίως των δικαίων
- Διέπεται από την ελπίδα για μια καινούργια κατάσταση για τον άνθρωπο
- Επιρροή σε όλα σχεδόν τα απελευθερωτικά κινήματα
- Επιρροή σε μεταγενέστερα ιουδαϊκά αποκαλυπτικά κείμενα

Βιβλιογραφία (1 από 2)

- Αγουρίδης, Χρ. Σ., *Τα Απόκρυφα Κείμενα της Παλαιάς Διαθήκης*, τομ. 1 & 2, Έννοια, Αθήνα 2004.
- Δεσπότης, Σ. Σ., *Η Αποκάλυψη του Ιωάννη, Ερμηνευτική προσέγγιση στο βιβλίο της Προφητείας*, τομ. 1, Άθως 2005.
- Ζάρρας, Θ. Κ., “Το Γεν. 5,21-24 και η μορφή του Ενώχ σε μεταγενέστερα ιουδαϊκά κείμενα”, *ΕΕΘΣΠΑ* 38 (2003).
- _____, *Ιστορία της Εποχής της Καινής Διαθήκης*, τομ. 1, Έννοια, Αθήνα 2005.
- _____, *Λαοί και Πολιτισμοί της Περιόδου του Δεύτερου Ναού*, Έννοια, Αθήνα 2008.

Βιβλιογραφία (2 από 2)

- Charlesworth, H. J. (ed.), *The Old Testament Pseudepigrapha*, τομ. 1 & 2, Doubleday, N. York 1985.
- Vanderkam, C. J., *Enoch. A Man for All Generations*, University of South Carolina Press 1995

Τέλος Ενότητας

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Σημειώματα

Σημείωμα Ιστορικού Εκδόσεων Έργου

Το παρόν έργο αποτελεί την έκδοση 1.0.

Έχουν προηγηθεί οι κάτωθι εκδόσεις:

- Έκδοση διαθέσιμη εδώ:

<http://eclass.uoa.gr/courses/SOCTHEOL102/>

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Εθνικών και Καποδιστριακών Πανεπιστημίων Αθηνών, Σωτήριος Δεσπότης. Σωτήριος Δεσπότης. «Αποκάλυψη του Ιωάννη. Ενότητα 1: Εισαγωγή στην Αποκαλυπτική γραμματεία». Έκδοση: 1.0. Αθήνα 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:
<http://opencourses.uoa.gr/courses/SOCTHEOL4/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (1/9)

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων έργων:

Εικόνες/Φωτογραφίες

Εικόνα 1: Οι κρεμαστοί κήποι της Βαβυλώνας. Public domain.

<http://www.plinia.net/wonders/gardens/hgpix1.html>

Εικόνα 2: Illustration of the mythical Hanging Gardens of Babylon. Public domain.

http://www.creationism.org/images/DoreBibleIllus/nlsa1320Dore_Isaiah_sVisionOfDestructionOfBabylon.jpg

Εικόνα 3: Cyrus the great of persia. Public domain.

Εικόνα 4: Cyrus the great. Public domain.

Εικόνα 5: Οι κρεμαστοί κήποι της βαβυλώνας. Public domain.

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (2/9)

- Εικόνα 6: Wellcome Library, London Hezekiah lies ailing in bed, surrounded by anxious soldiers and ministers. Engraving. Copyrighted.
<http://wellcomeimages.org/indexplus/image/V0034330.html>
- Εικόνα 7: Zerubbabel Displays a Plan of Jerusalem to Cyrus the Great. Public domain. <http://www.the-athenaeum.org/art/detail.php?ID=156992>
- Εικόνα 8: Reconstruction model of Ancient Jerusalem in Museum of David Castle. Copyrighted.
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Reconstruction_model_of_Ancient_Jerusalem_in_Museum_of_David_Castle.jpg
- Εικόνα 9: Drawing Ezekiel's Third Temple of Jerusalem from the Book of Ezekiel. Public domain.
https://hr.wikipedia.org/wiki/Jeruzalemski_hram#/media/File:Visionary_Ezekiel_Temple.jpg

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (3/9)

- Εικόνα 10: king david in prayer, Pieter de Grebber. Public domain.
<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:5201-king-david-in-prayer-pieter-de-grebber.jpg>
- Εικόνα 11: Engraving of "The Vision of The Valley of The Dry Bones" by Gustave Doré. Public domain.
https://en.wikipedia.org/wiki/Vision_of_the_Valley_of_Dry_Bones#/media/File:The_Vision_of_The_Valley_of_The_Dry_Bones.jpg
- Εικόνα 12: Woodcut for "Die Bibel in Bildern«. Public domain.
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Schnorr_von_Carolsfeld_Bibel_in_Bildern_1860_125.png
- Εικόνα 13: High priest offering a sacrifice of a goat, as on the Day of Atonement. Public domain.
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:High_Priest_Offering_Sacrifice_of_a_Goat.jpg

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (4/9)

- Εικόνα 14: Isaiah's Lips Anointed with Fire. Public domain.
[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Isaiah%27s Lips Anointed with Fire.jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Isaiah%27s_Lips_Anointed_with_Fire.jpg)
- Εικόνα 15: Ιησούς απο τη Ναζαρέτ. Public domain.
[https://es.wikipedia.org/wiki/Palestina_en_tiempos_de_Jes%C3%BAs#/media/File:La curacion del ciego El Greco Dresde.jpg](https://es.wikipedia.org/wiki/Palestina_en_tiempos_de_Jes%C3%BAs#/media/File:La_curacion_del_ciego_El_Greco_Dresde.jpg)
- Εικόνα 16: Zechariah as depicted on the ceiling of the Sistine Chapel. Public domain.
[https://en.wikipedia.org/wiki/Zechariah_\(Hebrew_prophet\)#/media/File:Zacharias_\(Michelangelo\).jpg](https://en.wikipedia.org/wiki/Zechariah_(Hebrew_prophet)#/media/File:Zacharias_(Michelangelo).jpg)
- Εικόνα 17: Moses Breaking the Tablets of the Law by Rembrandt. Public domain.
[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Rembrandt - Moses Smashing the Tablets of the Law - WGA19132.jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Rembrandt_-_Moses_Smashing_the_Tablets_of_the_Law_-_WGA19132.jpg)

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (5/9)

- Εικόνα 18: Illustration of a high priest in the book Storia dell' Antico e Nuovo Testamento of Agostino Calmet, published in 1821. Public domain.
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Storia_dell%27_Antico_e_Nuovo_Testamento_-_10_-_Sommo_Sacerdote.jpg
- Εικόνα 19: Book of life bible. Public domain.
<http://www.hamishkandavid.org/id5.html>
- Εικόνα 20: Jewish high priest. Public domain.
<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:PLATE4DX.jpg>
- Εικόνα 21: Ezekiel's vision of Raffaello Sanzio photo . Copyrighted.
[https://it.wikipedia.org/wiki/File:Raffael_099_\(low_resolution\).jpg](https://it.wikipedia.org/wiki/File:Raffael_099_(low_resolution).jpg)
- Εικόνα 22: Heroes controlling a lion. Public domain.
https://fr.wikipedia.org/wiki/%C3%89pop%C3%A9_de_Gilgamesh#/media/File:Hero_lion_Dur-Sharrukin_Louvre_AO19862.jpg

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (6/9)

- Εικόνα 23: Chaos Monster and Sun God. Public domain.
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Chaos_Monster_and_Sun_God.png
- Εικόνα 24: Sistine Chapel. Public domain
- Εικόνα 25: Medieval depiction of a spherical earth with different seasons at the same time (from the book "Liber Divinorum Operum"). Public domain.
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Hildegard_von_Bingen-%27Werk_Gottes%27,_12._Jh..jpg
- Εικόνα 26: Illustration for John Milton's "Paradise Lost". Public domain.
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Paradise_Lost_13.jpg
- Εικόνα 27: Visions of John the Evangelist. Public domain.
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Saint_John_on_Patmos.jpg
- Εικόνα 28: The Heavenly Jerusalem. Public domain.
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Ottheinrich_Folio303v_Rev20-21.jpg

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (7/9)

- Εικόνα 29: Hebrew Bible text of Numbers. Public domain.
- Εικόνα 30: The Phillip Medhurst Picture Torah 44. Enoch translated. Genesis cap 5 v 24. Mortier's Bible. Copyrighted.
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:The_Phillip_Medhurst_Picture_Torah_44_Enoch_translated_Genesis_cap_5_v_24_Mortier%27s_Bible.jpg
- Εικόνα 31: Center of the Milky Way Galaxy IV. Public domain.
<http://photojournal.jpl.nasa.gov/catalog/PIA12348>
- Εικόνα 32: God took Enoch: Public domain.
<http://www.mythfolklore.net/lahaye/006/LaHaye1728Figures006GenV24GodTookEnoch.jpg>
- Εικόνα 33: Anunnaki. Copyrighted.
http://www.cyberspaceorbit.com/dm_report.html

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (8/9)

- Εικόνα 34: Prophets Elijah and Enoch. Public domain.
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:MHS_Eliasz_i_Enoch_XVII_w_p.jpg
- Εικόνα 35: Moses and the Ten Commandments. Public domain.
http://www.thejewishmuseum.org/onlinecollection/object_collection.php?objectid=26382&artistlist=1&an=Jame
- Εικόνα 36: Το βιβλίο του Ενώχ. Public domain.
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:P._Chester_Beatty_XII,_leaf_3,_verso.jpg
- Εικόνα 37: Photograph of medieval canvas "Abraham and Melchisedek". Public domain.
<http://www.heiligenlexikon.de/Fotos/Abraham-Melchisedek.jpg>
- Εικόνα 38: Blowing the Trumpet at the Feast of the New Moon (illustration from the 1890 Holman Bible). Public domain.
<http://thebiblerevival.com/clipart/1890holmanbible/bw/blowingthetrumpetathefeae>

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (9/9)

- Εικόνα 39: Gustave Doré, Nehemiah Views the Ruins of Jerusalem's Walls, 1866. Public domain.
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:108.Nehemiah_Views_the_Ruins_of_Jerusalem%27s_Walls.jpg
- Εικόνα 40: Scan of a Gustave Doré engraving titled "Baruch" - 1866. Public domain.
http://www.flickr.com/photos/49580580@N02/5342165404/

